

(„A konečně poezie limonád, zmrzlin, pudrů, ananasů, banánů a jiných lahůdek, vesměs exotických. Je podivno, že básník může pohlížet na život tak jednostranně,“), ale básníci jeho vlastní skupiny neliší se pranic od Seiferta, co se týče exotismu. Muezzin, turecký paša, Tokio, Bombaj, Číňan Li Či-čau, toť malá kolekce básnických rekvizit syntetistů.

Z teoretické stati Františka Kropáče jsem se dověděl, že syntetismus pokládá za nejhlavnější věc v celém umění evokaci: „Umění není popis života nebo jeho paralela; jeho účelem není znázorňovat život či analyzovat jej, nýbrž evokovat, ba více: rozmnožovat jej.“ Což se mu zřejmě podaří, postaví-li boдрého muezzina, kterého jsme zvyklí vidět lézt pouze po minaretech a volat k modlitbám, na hladinu jezera. Věru svízelná situace, ve které ale vydrží jedině proto, že blouzní:

V zátiší zvonů skrývám se pečlivý Bernardýn
jako bych byl v Holandsku
Muezzin blouzní na hladině jezera...

(Báseň úvodní J. Landy)

Vedle vynálezu evokace obsahuje teoretický úvodník ještě trochu götzovské teorie (Bez tlukoucího srdce není života. Tlukoucí srdce je rytmus), trochu poetismu (Básně opravdu moderní vylučují každou logickou souvislost), mnoho latinských vědeckých výrazů a jednu skvostnou větu:

„Syntetická poezie nepoučuje, nepůsobí dojmem či náladou, nebaví, syntetická poezie obohacuje...“

Že nepůsobí a nebaví, věříme, ale že by obohacovala..., to snad přece ne.

A dokonce ne vydavatele M 20, protože se obávám, že první číslo bude zároveň posledním. Budiž mu země lehká! [...]

(Avantgarda 1, č. 5, červen 1925)

[S. U. Algol — Redakce K. Biebl, K. Hradec, F. Kropáč.]
První otázka: Proč? Máme přece Devětsil; a jeho stoupenci, i ti nejžhavější, časem pocítí, že leckdy je to luxus, sedět na břehu Nilu a zpívat krokodýlům, když jiný neposlouchá. A v čem je odlišnost nové skupiny od Devětsilu? Kropáčova úvaha o „syntetismu“ má zajímavé myšlenky, ale máme-li ji přijímat jako program, nic nepřináší nového. Odpor k ideji a ke konstrukci, propagace optičnosti a syrového lyrismu — „to již tu bylo“. Ale tento směr již pro svou ideofobii nemůže slout syntetismem. De facto ovládl tu všechno poetismus. Lidštější pohled mají tu jen F. Kovárna (Muž bez těla) a J. Mašek (Lidská komedie). Ale i oni jsou silně absorbováni touhou po bizarnosti. Z básní Biebl (Jaro), Špálová (Smrt) přesvědčí, jinak prozrazují tíž rodokmen: k Nezvalovi po meči a ke Kalistovi po přeslici. A ježto podle Kropáče v básních nutno si odepřít intelekt, popřáli si ho v úvaze, a to Jiří Frejka v ideovém rebusu Tendence a scéna, jemuž bezpochyby rozumí on sám a snad ještě nějaký příspívatel berlínských divadelních revuí. Ke konci kritiky, zajímavě tu dostává Seifert se svým poetismem — ale pánové, tento lyrik má s poetickou Múzou ius primae noctis, a proto počkejte, co on řekne o vás.

(Studentská revue 4, č. 7–8, červen 1925)